

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 9. februārī
(OR. en)

6273/23

VISA 30
FRONT 49
MIGR 58
IXIM 24
SIRIS 13
COMIX 74

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 9. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 66 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par stāvokli sagatavošanas darbos VIS regulas pilnīgai īstenošanai saskaņā ar 11. panta 3. punktu Regulā (ES) 2021/1134

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 66 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 66 *final*

Briselē, 9.2.2023.
COM(2023) 66 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par stāvokli sagatavošanas darbos VIS regulas pilnīgai īstenošanai saskaņā ar 11. panta
3. punktu Regulā (ES) 2021/1134**

Kopsavilkums

Regulā (ES) 2021/1134¹, ar ko cita starpā groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 767/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula)², ir noteikts, ka Komisijai ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējs **ziņojums** par stāvokli sagatavošanas darbos regulas pilnīgai īstenošanai. Šis ir **Komisijas pirmais ziņojums**.

Jaunās IT arhitektūras ieviešana migrācijas, robežu un drošības jomā ir pamats tam, lai izveidotu vienu no vismodernākajām robežu pārvaldības sistēmām pasaulē. Vīzu informācijas sistēma ir neatņemama šīs arhitektūras daļa. Lai panāktu pilnīgu un savlaicīgu ieviešanu, ES dalībvalstīm un Šengenas asociētajām valstīm, ES aģentūrām un Komisijai ir jāvirzās uz priekšu kopā. **Viena dalībnieka kavēšanās aizkavēs arī pārējos** un, iespējams, palielinās **izmaksas**.

Kopumā gatavošanās pārskatītās VIS ieviešanai norit bez kavēšanās. Kopš grozījumu regulas pieņemšanas 2021. gada 7. jūlijā Komisija attiecīgajā komitejā un ekspertu grupā nekavējoties sāka apspriest virkni **īstenošanas un deleģēto aktu**, kas nepieciešami jaunās VIS komponentu izstrādei. Pašlaik ir sākts darbs pie visiem 12 īstenošanas un deleģētajiem aktiem, un tie ir dažādos pieņemšanas procedūras posmos. Attiecīgajā komitejā un ekspertu grupā tiek apspriesti seši īstenošanas akti un trīs deleģētie akti, savukārt trīs īstenošanas akti jau ir oficiāli pieņemti.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1134 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko Vīzu informācijas sistēmas reformas nolūkā groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (EK) Nr. 810/2009, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1860, (ES) 2018/1861, (ES) 2019/817 un (ES) 2019/1896 un atceļ Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI (OV L 248, 13.7.2021., 11.–87. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 767/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula) (OV L 218, 13.8.2008., 60. lpp.).

1. Ievads

VIS tika izveidota ar Padomes Lēmumu 2004/512/EK³ kā tehnoloģisks risinājums vīzu datu apmaiņai starp dalībvalstīm. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 767/2008 (VIS regula)⁴ noteica VIS mērķi, darbības virzienus un atbildību, kā arī nosacījumus un procedūras īstermiņa vīzu datu apmaiņai starp dalībvalstīm, lai atvieglotu īstermiņa vīzu pieteikumu un ar tiem saistīto lēmumu izskatīšanu. VIS sāka darbību 2011. gada 11. oktobrī, un laikposmā no 2011. gada oktobra līdz 2016. gada februārim tā pakāpeniski tika ieviesta visu dalībvalstu konsulātos.

VIS mērķi ir uzlabot kopējās vīzu politikas īstenošanu, konsulāro sadarbību un konsultācijas starp centrālajām vīzu iestādēm, atvieglot datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar pieteikumiem un ar tiem saistītajiem lēmumiem, ar mērķi:

- atvieglot vīzas pieteikuma procedūru;
- novērst izdevīgāku vīzas ieguves iespēju meklēšanu;
- atvieglot cīņu pret identitātes viltošanu;
- atvieglot pārbaudes ārējo robežu šķērsošanas vietās un dalībvalstu teritorijā;
- palīdzēt identificēt personas, kas neatbilst vai vairs neatbilst nosacījumiem par ieeļošanu, atrašanos vai uzturēšanos dalībvalstu teritorijā;
- atvieglot noteikšanu, kura dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 604/2013⁵;
- un veicināt draudu novēršanu dalībvalstu iekšējai drošībai.

2021. gada 2. augustā stājās spēkā Regula (ES) 2021/1134, ar ko cita starpā groza VIS regulu. Tā nodrošina vīzu izsniegšanas iestādēm pamatinformāciju par īstermiņa Šengenas vīzu pieteikumu iesniedzējiem, vienlaikus ļaujot robežsargiem atklāt ceļotājus, kuri var radīt draudus drošībai. Jaunie noteikumi arī paplašina VIS darbības jomu, proti, iekļauj tajā ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju pieteikumu iesniedzējus un turētājus, pilnībā ievērojot datu aizsardzības *acquis*, lai nodrošinātu, ka attiecīgās iestādes saņem informāciju pēc nepieciešamības. Jaunie noteikumi, par kuriem panākta vienošanās, ļaus rūpīgāk veikt īstermiņa vīzu, ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju pieteikumu iesniedzēju drošības pārbaudes, veikt labāku informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm par šādu dokumentu turētājiem un nodrošināt pilnīgu sadarbību ar citām ES informācijas sistēmām.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1134 11. panta 1. punktu Komisija līdz 2023. gada 31. decembrim pieņem lēmumu, ar ko nosaka datumu, kurā sāk darboties pārskatītā VIS. Tomēr šajā pantā izklāstīti arī vairāki nosacījumi, lai varētu pieņemt šo lēmumu — ir pieņemti šajā ziņojumā minētie vajadzīgie īstenošanas un deleģētie akti, Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā

³ Padomes Lēmums 2004/512/EK (2004. gada 8. jūnijs), ar ko izveido Vīzu informācijas sistēmu (VIS) (OV L 213, 15.6.2004., 5. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 767/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula) (OV L 218, 13.8.2008., 60. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV L 180, 29.6.2013., 31. lpp.).

(*eu-LISA*) ir paziņojusi Komisijai par visu testēšanas darbību sekmīgu pabeigšanu un dalībvalstis ir paziņojušas Komisijai, ka tās ir veikušas vajadzīgos tehniskos un juridiskos pasākumus.

VIS būs daļa no vienotā sadarbības satvara, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) 2019/817⁶ un (ES) 2019/818⁷, līdz ar to tās jauno elementu un procesu izstrādei jābūt pilnībā saskaņotai ar citu ES informācijas sistēmu elementiem un procesiem, kuras ir minētās sistēmas daļa.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1134 11. panta 3. punkta noteikumiem Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par stāvokli sagatavošanas darbos regulas pilnīgai īstenošanai. Ziņojumā būtu jāiekļauj detalizēta informācija par radītajām izmaksām un informācija par jebkādiem riskiem, kas var ietekmēt kopējās izmaksas. Līdzīgus ziņojumus Komisijai iesniedz katru gadu, līdz Komisija pieņem lēmumu, ar ko nosaka VIS darbības sākuma datumu saskaņā ar iepriekš minēto regulu.

Šis ir pirmais Komisijas ziņojums, un tas aptver laikposmu no grozījumu regulas pieņemšanas 2021. gada 7. jūlijā līdz šā ziņojuma sagatavošanai 2022. gada decembrī.

2. VIS regulas īstenošanas tiesību akti

Regula (ES) 2021/1134 paredz, ka būtu jāpieņem īstenošanas tiesību akti, lai papildinātu un īstenotu atsevišķus detalizētus regulas tehniskos aspektus. Daži no šiem aktiem ir nepieciešami, lai *eu-LISA* varētu pilnvērtīgi sākt jaunās funkcionalitātes projektēšanu un izstrādi vispārējās IT sistēmas arhitektūras kontekstā, īpaši tāpēc, ka tam nepieciešams noteikt tehniskās specifikācijas. Ir vajadzīgi citi tiesību akti, lai paredzētu tehniskos noteikumus nolūkā atvieglot VIS izmantošanu attiecīgajām dalībvalstu iestādēm un ES aģentūrām.

Kopš regulas pieņemšanas 2021. gadā Komisija ir organizējusi 14 komitejas sanāksmes un 6 ekspertu grupas VIS jautājumos, lai apspriestu virkni īstenošanas un deleģēto aktu projektu, kas nepieciešami pārskatītās VIS izstrādei.

Pašlaik ir sākts darbs pie visiem 12 īstenošanas un deleģētajiem aktiem un tie ir dažādos pieņemšanas procedūras posmos. Attiecīgajā komitejā un ekspertu grupā tiek apspriesti seši īstenošanas akti un trīs deleģētie akti, savukārt trīs īstenošanas akti jau ir oficiāli pieņemti. Tas ir sīkāk parādīts nākamajā tabulā.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/817 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai robežu un vīzu jomā un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 un (ES) 2018/1861 un Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI (OV L 135, 22.5.2019., 27. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/818 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai policijas un tiesu iestāžu sadarbības, patvēruma un migrācijas jomā un groza Regulas (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 un (ES) 2019/816 (OV L 135, 22.5.2019., 85. lpp.).

1. tabula. Īstenošanas un deleģēto aktu stāvoklis 2022. gada 7. decembrī

Regula	Akta veids	Pieņemts	Notiek oficiālā pieņemšanas procedūra	Komitejā vai grupā	Vēl nav sāкта
VIS	Deleģētais			3	
	Īstenošanas	3		6	

3. Dalībvalstu un ES aģentūru veiktās īstenošanas uzraudzība

ES un dalībvalstis atzīst, ka ir svarīgi laicīgi ieviest pārskatīto VIS, jo VIS un citu ES informācijas sistēmu un sadarbības komponentu izstrāde ir savstarpēji atkarīga. Pilnīgas un laicīgas īstenošanas nolūkā dalībvalstīm, ES aģentūrām un Komisijai ir kopā jāvirzās uz priekšu, lai izvairītos no situācijas, kad kāda dalībnieka bezdarbības rezultātā darbības sākšana aizkavējas visiem dalībniekiem.

4. Izmaksas un riski

Komisijas priekšlikums grozījumu regulai tika pieņemts 2021. gada 7. jūlijā, vienu gadu vēlāk nekā sākotnēji paredzēts. Tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats, kas ir pielikumā Eiropas Komisijas grozījumu regulas priekšlikumam, ar ko pārskata VIS regulu, tika grozīts 2021. gada jūlijā, jo tika atjaunināts pārskatītās VIS ieviešanas grafiks, un lai nodrošinātu, ka *eu-LISA* ir pieejami pietiekami finanšu resursi un cilvēkresursi.

Grozītajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā norādīts, ka priekšlikumam laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam no ES budžeta ir vajadzīgi pavisam 178,6 miljoni EUR. Šī summa ietver attiecīgo budžetu dalībvalstīm (45 miljoni EUR) to valsts sistēmu pielāgošanai, Eiropolam (29,8 miljoni EUR) nepieciešamajai aģentūras IT sistēmu jaunināšanai un personāla vajadzībām, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai (*EBCGA*) (5,4 miljoni EUR), lai izveidotu jaunu piekļuvi Vīzu informācijas sistēmai aģentūrā, personāla vajadzībām un sanāksmēm un *eu-LISA* (98,2 miljoni EUR) visu priekšlikuma IT sadaļu izstrādei un atjauninātās VIS darbībai, kā arī pagaidu personāla vajadzībām.

Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu grozījumu regulai, tiek lēsts, ka ietekme uz *eu-LISA* darbības izdevumiem pārskatītās VIS izstrādei būs 16,2 miljoni EUR 2022. gadā un 28,9 miljoni EUR 2023. gadā.

VIS ieviešana kopējā sadarbības satvarā un tās pielāgojumi mijiedarbībai ar citām IT sistēmām ietver virkni dažādu izmaiņu, kuru rezultātā katru reizi tiek izveidota jauna sistēmas versija. Šīs dažādās VIS versijas ir jāievieš secīgi. Arī Covid-19 krīzes ekonomiskās sekas ir ietekmējušas publisko iepirkumu un īstenošanas procedūras dalībvalstīs un Savienības aģentūrās. Iepriekšminētie aspekti var ietekmēt dažu projekta daļu ieviešanas ilgumu attiecībā uz jauno ES informācijas sistēmu arhitektūru robežu, migrācijas un drošības jomā.

Pēc *eu-LISA* valdes 2022. gada 23. jūnija lēmuma un pēc neformālās Tieslietu un iekšlietu padomes 2022. gada 11.–12. jūlija lēmuma ir pārskatīts ES informācijas sistēmu jaunās IT arhitektūras un sistēmu sadarbības ieviešanas grafiks. Pēc Šengenas Informācijas sistēmas

darbības sākuma aizkavēšanās dažādu ES informācijas sistēmu darbības sākšanas grafiks tagad ir šāds: *SIS* — 2023. gada marts; *IIS* — 2023. gada maija vidus; *ETIAS* un *ECRIS-TCN* — 2023. gada novembra vidus, un sadarbības komponentu darbību pakāpeniski paredzēts uzsākt līdz 2024. gada jūnijam.

Šajā posmā nav izmērāms, kā pārskatītais ES informācijas sistēmu un sadarbības grafiks ietekmēs VIS ieviešanas izmaksas. Tomēr saskaņā ar pieejamajiem datiem par izdevumiem, kas dalībvalstīm un attiecīgajām ES aģentūrām radušies 2021. un 2022. gadā, līdz šim nav konstatēts risks, ka grozītā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā aplēstās summas varētu tikt pārtērētas.

5. Secinājums

Dalībvalstis, Šengenas asociētās valstis un ES aģentūras ir kopīgi apņēmušās nodrošināt pārskatītās VIS pilnīgu ieviešanu, tostarp plašāka ES informācijas sistēmu sadarbības satvara kontekstā. Savukārt Komisija turpina koordinēt un cieši uzraudzīt visu dalībnieku progresu ar nolūku līdz 2024. gada jūnijam nodrošināt jauno un atjaunināto IT sistēmu un sadarbības komponentu pilnīgu pieejamību. *Eu-LISA* valde 2022. gada jūnijā aicināja aģentūru izpētīt iespēju pārskatītās VIS ieviešanas grafiku ciešāk integrēt vispārējā pārskatītajā sadarbības grafikā, ko apstiprināja Tieslietu un iekšlietu padome 2022. gada 11.–12. jūlijā.

Kopumā darbs pie pārskatītās VIS ieviešanas norit bez kavēšanās. Tomēr, lai tas tā arī turpinātos, visām iesaistītajām pusēm ir kopīgi jāvirzās uz priekšu visu ES informācijas sistēmu un sadarbības komponentu izstrādē un īstenošanā, un kavējumu riski ir pastāvīgi jāuzrauga. Komisija turpina sadarboties ar visām iesaistītajām ieinteresētajām personām nolūkā konstatēt iespējamus kavējumus, kas varētu rasties, un tos pēc iespējas samazināt, lai nodrošinātu apstiprinātā ieviešanas grafika ievērošanu.